

nog?), dat neemt niet weg dat men, zooals wij, staande tusschen het verblindend wit der blanke muren in een ijl Septemberlicht dat de goden alleen aan Parijs schijnen te hebben willen verleen, ruimte beleeft. Ruimte, bij een encadrement van terrassen, geboomte en vijvers, die men later misschien nog bewuster zal ondergaan bij het dan geopende nieuwe Trocadéro, dat met zijn prachtige ligging op dit oogenblik nog slechts uitzicht biedt op de honderdduizenden, die massa zijn en willen zijn en als een kriebelige breiachtige vloeistof om en langs de talloze tentoonstellingspaviljoens traag worden voortgestuwd, de duizenden die zich later ná de opening zullen hebben af te vragen, wéér te moeten passeeren of wel binnen te gaan. Staan niet nu reeds met groote flonkerend-vergulde letters Valéry's woorden op den wand van het museum: „Il dépend de celui qui passe, que je sois tombe ou trésor; que je parle ou me taise, ceci ne tient qu'à toi, ami n'entre pas sans désir". Ook daar met het uitzicht op het Champ de Mars een greep om licht en lucht met een ouderwets aandoende vormgeving te streelen en eerbiedig te bevolken met evenwichtige traditioneele volumina. Niet het gebouw boeit, maar de ruimte waaraan en waardoor dit gebouw grenst en begrenzing is, door de inperkingen en afdekkingen, die gevonden werden om beschuttend of verruimend te werken. Daarom aanvaardden wij, tegen onzen Hollandschen zin voor kleur en nuchterheid in op den koop toe mastbosschen van zuilen, daarom ademen wij op menig Parijsch stadspan tusschen de hooge gevaarten van woonpaleizen ruimer dan op een landelijk opengebroken, met wind en regen overgoten stadsgedeelte van het nieuwe Amsterdam, waar tot op verre afstanden een wel flink en fors gebouwd complex te herkennen valt, maar de voeling met de ruimte aesthetisch dikwijls niet gevonden werd.

Chefs d'oeuvre de l'art français - Oude Kunst

Betreden wij thans de tentoonstellingszalen, dan wekt na herhaalde bezoeken het arrangement steeds grooter bewondering. Er is bewust gestreefd naar het zichtbaar maken van een continuïteit, naar het rythme dat aan het vormleven der tijden een binding zonder merkbare intervallen verleent, niet door — zooals indertijd bij de Italiaansche tentoonstelling — de hoogtepunten te isoleeren, integendeel juist door de hoogtepunten telkens als het ware in te kapselen in een aantal werken van tijdgenooten van behoorlijk, soms zelfs van mediocre peil. Telkenmale bespeurt men aldus de baanbrekende werking, het vonkend geniale, den greep naar het ongewisse buiten eens gestelde grenzen. Het is de geschiedenis van de menschheid, van het leven zelf geworden, golvingen van een rijke en vruchtbare bezinning op wat traditie is en op wat aan het leven glanzing en diepte heeft kunnen geven. Wie de tentoonstelling voor Fransche kunst in Burlington House te Londen,

¹⁾ De architecten van het nieuwe Trocadéro zijn Jacques Carlu, Boileau, Azema, Bercier en Romejon; van het museum voor moderne kunst Dondel, Aubert, Viard en Dastugue.